

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของ ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน*

THE FACTORS AFFECTING CAREER SUCCESS OF PRIVATE VOCATIONAL SCHOOL ADMINISTRATORS

รักชนก แสงกาญจน์**

ผศ.ดร. สฎายุ อีระวนิชตระกูล***

ผศ.ดร. ลิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน รวมทั้งการสร้างและตรวจสอบแบบจำลองปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 79.65 ของกลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วยตัวแปรแฝง 6 ตัวแปร ได้แก่ ชีวสังคมของผู้บริหาร ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่ออาชีพ และความสำเร็จในอาชีพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามของตัวแปรแฝงทั้ง 6 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม SPSS ในการหาค่าสถิติพื้นฐานและใช้โปรแกรม LISREL 8.80 ในการพัฒนาและตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ผลการวิจัยปรากฏว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่ปรับเป็นแบบจำลองทางเลือกมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในเกณฑ์ที่ดี โดยพิจารณาจากค่า χ^2 เท่ากับ 130.32 ที่ df เท่ากับ 113 ค่า p เท่ากับ 0.12673 ค่า CFI เท่ากับ 0.997 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.026 ค่า GFI เท่ากับ 0.94 และค่า AGFI เท่ากับ 0.91 ตัวแปรทั้งหมดในแบบจำลองทางเลือกที่พัฒนาขึ้นมาสามารถใช้อธิบายความแปรปรวนของความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหาร

*วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

***ที่ปรึกษาหลัก ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

****ที่ปรึกษาร่วม ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนได้ร้อยละ 57 โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ 1) ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค 2) ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง และ 3) ความพึงพอใจในงาน ตามลำดับ ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ 1) ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค 2) ความพึงพอใจในงาน ซึ่งมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านความผูกพันต่ออาชีพ และ 3) ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองซึ่งมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านความพึงพอใจในงาน โดยค่า Relative χ^2 ของแบบจำลองมีค่าเท่ากับ 1.15 ซึ่งน้อยกว่า 2 แสดงให้เห็นว่า แบบจำลองทางเลือกที่พัฒนาขึ้นมาสามารถใช้อธิบายความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนได้อย่างสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีอิทธิพล/ ความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียน/ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ABSTRACT

The purposes of the research were to develop and to examine a causal relationship model of career success of private vocational school administrators. The sample, derived by means of multi-stage random sampling, consisted of 227 private vocational school administrators, which is 79.65 percent of the sample size. There were six latent variables namely, Biosocial of Administrator, Self-esteem, Adversity quotient, Job satisfaction, Career commitment and Career success. The research instrument was a questionnaire on the six latent variables. Data were analyzed by descriptive statistics, SPSS and LISREL 8.80 were used to develop and validate the causal relationship model.

The results of the research were that the adjusted model was consistent with empirical data. Goodness of fit measures were found to be: $\chi^2 = 130.32$, $df = 113$, $p = 0.12673$, CFI = 0.997, RMSEA = 0.026, GFI = 0.94 and AGFI = 0.91. The variables in adjusted model accounted for 57 percent of the variance in career success of private vocational school administrators. Variables possessing a statistically significant direct effect on career success of private vocational school administrators by ranking were 1) Adversity quotient, 2) Self - esteem and 3) Job satisfaction, respectively. Variables possessing an indirect effect on career success of private vocational school administrators were

1) Adversity quotient 2) Job satisfaction affecting career commitment and 3) Self – esteem affecting Job Satisfaction. The Relative χ^2 was 1.15 which was less than 2, this indicated that the adjusted model of career success of private vocational school administrators fitted with empirical data.

KEYWORDS: Factors affecting/ Career success of administrator/ Private vocational school

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อาชีพมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ เพราะเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจ เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความพึงพอใจในตนเอง การประกอบอาชีพจะทำให้บุคคลเกิดความภูมิใจในตนเอง รู้สึกว่าตนมีคุณค่า แสดงถึงความสามารถในการพึ่งตนเองและทำประโยชน์ให้แก่สังคม อีกทั้งเป็นการตอบสนองความต้องการทั้งทางด้านร่างกาย สังคม และจิตใจของบุคคล บุคคลแทบทุกคนจำเป็นต้องประกอบอาชีพเพื่อดำรงชีวิต บุคคลหารายได้จากการทำงานมาเพื่อเลี้ยงชีพ แสวงหาสิ่งต่างๆ ตามที่ต้องการ เป็นการตอบสนองความต้องการตามทฤษฎีของมาสโลว์ และการทำงานเพื่อประกอบอาชีพยังทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในตนเอง มีความภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า อีกทั้งเป็นการทำประโยชน์ให้สังคม ดังนั้น อาชีพจึงมีความสำคัญต่อบุคคลแต่ละคนอย่างมาก เป็นสิ่งที่อยู่ในการดำเนินชีวิตของบุคคลแต่ละคนตลอดเวลา และช่วยตอบสนองความต้องการของบุคคล บุคคลใดที่รู้สึกว่าการประกอบอาชีพประสบความสำเร็จในอาชีพ บุคคลนั้นย่อมมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในการทำงาน ทำงานด้วยความเต็มใจ เมื่อบุคคลประสบความสำเร็จก็ย่อมทำให้องค์กรประสบความสำเร็จตามไปด้วย แต่ในทางตรงกันข้าม บุคคลที่รู้สึกว่าการประกอบอาชีพไม่ประสบความสำเร็จในอาชีพของตน บุคคลนั้นก็จะมีคุณภาพชีวิตที่ต่ำ ขาดความตั้งใจในการทำงาน หากองค์กรมีบุคลากรประเภทนี้มาก องค์กรก็จะพัฒนาไปสู่ความสำเร็จได้ยาก (สินินทรา สุขสวัสดิ์, 2550, หน้า 1)

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า ความสำเร็จในอาชีพของบุคคล ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กรด้วย แต่คำนิยามของความสำเร็จในอาชีพของแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกันออกไป ทำให้แต่ละบุคคลมีเป้าหมายอาชีพงานแตกต่างกันไปด้วย และน้อยนักที่จะสามารถควบคุมอาชีพงานหรือความสำเร็จของอาชีพงานของตนได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ ด้วยความไม่แน่นอนของเงื่อนไขของสภาวะเศรษฐกิจ ตลอดจนการแข่งขันที่สูงขึ้นระหว่างบุคคลและองค์กร การสร้างความสำเร็จ ในอาชีพจึงเป็นเรื่องที่บุคคลจะต้องอาศัยการวางแผนและการเตรียมตัวอย่างระมัดระวังเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในอนาคตต่อไป ความสำเร็จในอาชีพ จึงเป็นแรงจูงใจให้กับผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในการปฏิบัติงานในอาชีพผู้บริหารทางการศึกษา และแสดงถึงความตั้งใจ ทุ่มความพยายามในการปฏิบัติงานเพื่อการก้าวไปสู่สิ่งที่ดี สามารถรับรู้ได้จากตนเอง จากองค์กร ผู้ร่วมงาน และผู้ปฏิบัติงาน จากการรับรู้ถึงความสำเร็จในอาชีพภายนอก เป็นสิ่งที่มองเห็นได้ นั่นก็คือความสำเร็จของการบริหารโรงเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ประสบความสำเร็จ การที่ผู้บริหารโรงเรียนจะทำงานให้ได้ดีและบรรลุผลสำเร็จนั้นผู้บริหารต้องมีความรู้สึกว่าการประกอบอาชีพที่ตนทำอยู่ เพราะเมื่อรู้สึกว่าการประกอบอาชีพที่ตนทำอยู่นั้นจะทำให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ มีความมุ่งมั่นพยายามและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่าง ๆ โดยผู้บริหารโรงเรียนทุกคนล้วนมีความต้องการการประสบความสำเร็จในอาชีพ เนื่องจากการประสบความสำเร็จในอาชีพของบุคคลนั้นย่อมเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงการพัฒนาศักยภาพหรือคุณภาพชีวิตของบุคคล จนนำไปสู่การก่อให้เกิดความก้าวหน้าในงานและการรู้สึกประสบความสำเร็จในชีวิตได้ซึ่งสอดคล้องกับจัตซ์ และคณะ (Judge et al., 1995, p. 485) ที่กล่าวเกี่ยวกับความสำเร็จในอาชีพไว้ว่า ความสำเร็จในอาชีพเป็นผลลัพธ์ทางบวกในจิตใจหรือการได้บรรลุผลสำเร็จจากประสบการณ์ต่างๆ ที่ผ่านมาในช่วงชีวิตการทำงานของบุคคลซึ่งการที่บุคคลรับรู้ถึงความสำเร็จจากการประกอบอาชีพนั้นย่อมทำให้บุคคลมีความ

สุข เกิดความทุ่มเท และมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น ทั้งนี้ การที่ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจะประสบกับความสำเร็จในอาชีพนั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย ๆ ปัจจัย

ดังนั้นการได้รับรู้ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในการหาวิธีการหรือแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารให้รู้สึกว่าคุณเองนั้นประสบความสำเร็จในอาชีพที่ทำอยู่ ซึ่งจะส่งผลให้โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนประสบความสำเร็จตามมาด้วย นอกจากนี้ในด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์จะเป็นแนวทางให้หน่วยงานสามารถพัฒนาอาชีพโดยการจัดการอาชีพได้ ซึ่งเมื่อบุคคลได้รับรู้ถึงความสำเร็จในอาชีพของตนแล้ว จะส่งผลถึงประสิทธิภาพในการทำงาน และประสิทธิภาพขององค์กรด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
2. เพื่อพัฒนาแบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
3. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสำเร็จในอาชีพกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวนทั้งหมด 285 คน (19 x 15) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามกฎของฮูและเบนท์เลอร์ (Hu & Bentler, 1999, p.11) ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอนขึ้นตอน (Multi Stage Sampling) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มจำนวนตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยกลุ่มภาคใดมีจำนวนประชากรมากจะมีสัดส่วนการเข้ามาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มากตามไปด้วย

ขั้นที่ 2 สุ่มอย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) โดยนำจำนวนผู้อำนวยการในแต่ละกลุ่มภาคไปคำนวณเป็นร้อยละจากจำนวนรวมของกลุ่มประชากรทั้งหมด แล้วนำร้อยละที่คำนวณได้ของแต่ละกลุ่มภาคไปคำนวณเทียบเป็นร้อยละกับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 3 รวบรวมรายชื่อ ที่อยู่ สถานที่ติดต่อของแต่ละโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้ในขั้นที่ 2 เพื่อทำการส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูล โดยใช้วิธีการส่งทางไปรษณีย์ผ่านผู้ช่วยผู้วิจัย และการเดินทางไปเก็บด้วยตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ ถามข้อมูลเรื่องชีวสังคม ได้แก่ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การบริหาร

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ เรื่องความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ เรื่องความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ เรื่องความผูกพันต่ออาชีพ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ เรื่องความสำเร็จในอาชีพ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน

ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ เรื่องความพึงพอใจในงาน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 2 ด้าน

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแล้วมาประมวลสร้างเป็นนิยามศัพท์เฉพาะที่จะใช้ในการกำหนดขอบข่ายการสร้างตัวแปร หลังจากนั้นจึงมาสร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะดังกล่าว โดยแบ่งคำถามเป็น 6 ตอน หลังจากนั้นนำข้อคำถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงและปรับปรุงคัดเลือกข้อคำถามที่เหมาะสมที่สุด ที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นตรงกันมากที่สุด รวมทั้งปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาพัฒนาเป็นคำถามที่ใช้ในแบบสอบถามที่สร้างขึ้น การหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

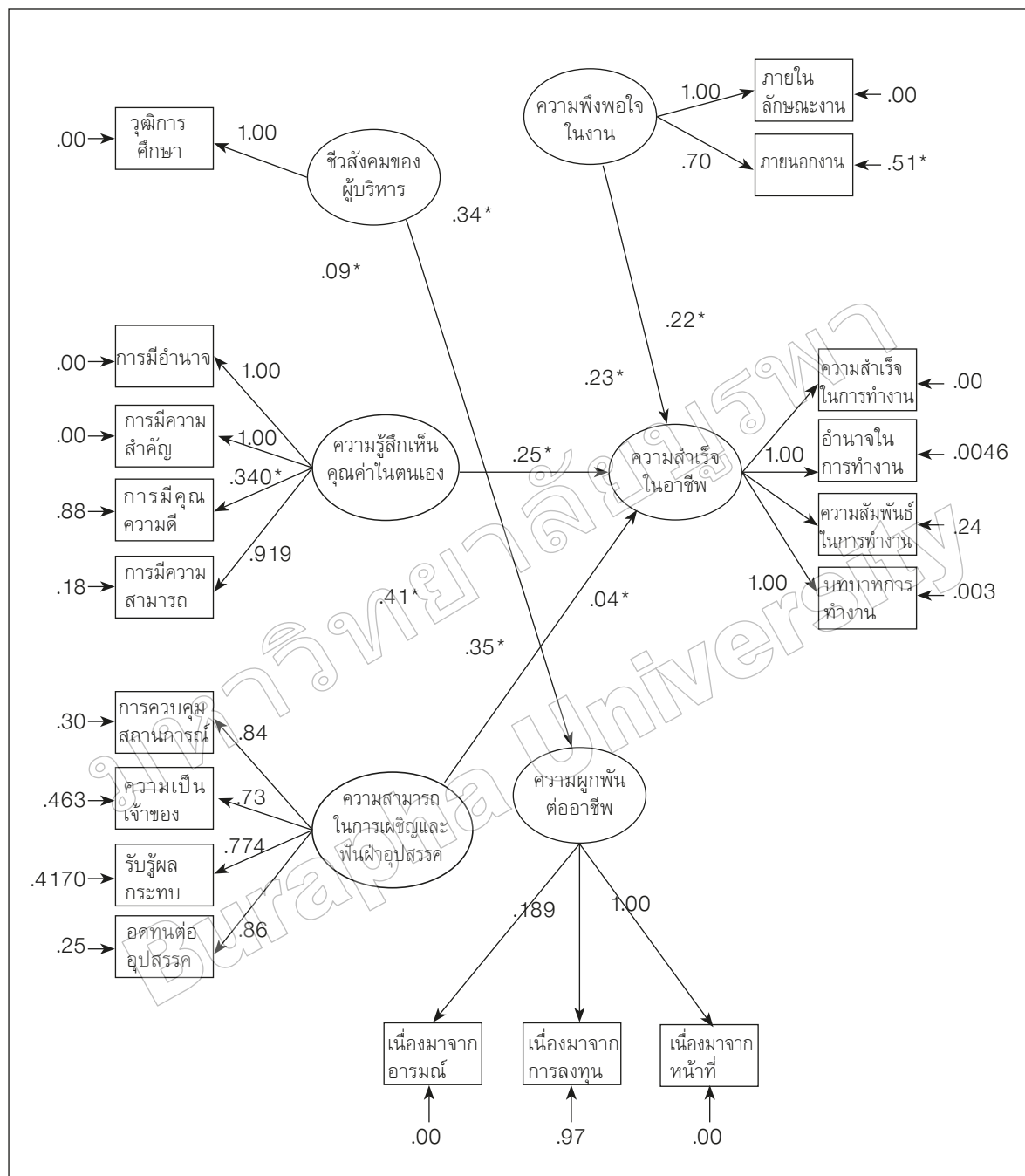
มีขั้นตอนดังนี้

1. ความตรง (Validity) ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างและภาษาตามที่นิยามศัพท์เฉพาะและกำหนดโครงสร้างของแต่ละตัวแปรเอาไว้ นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม

2. ความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยดำเนินการ โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองกับผู้อำนวยการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในกลุ่มประชากร โดยผู้วิจัยไปเก็บจากผู้อำนวยการโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยกระจายในทุกภาค ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Cronbach's alpha coefficient)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 285 ชุด และได้รับแบบสอบถามส่งคืนมา จำนวน 254 ชุด คิดเป็นร้อยละ 89.12

Chi-square = 130.32, df = 113, P-value = 0.12673, RMSEA = 0.026

ภาพที่ 1 รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเชิงประจักษ์ที่ปรับแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/ PC+ (Statistical Package for the Social Sciences Personal Computer Plus) และตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุด้วยโปรแกรมลิสเรล Version 8.80 ดังนี้

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน โดยใช้ความถี่ ร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการตรวจสอบความสอดคล้องของแบบจำลองเชิงสาเหตุตามแบบจำลองสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้โปรแกรมลิสเรล Version 8.80

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าได้แบบจำลองปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยทั้งหมด 5 ปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จากค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนของแบบจำลองพบว่าแบบจำลองทางเลือกมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างดี พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (χ^2) = 130.32, ท้องศาอิสระ (df) = 113, P-value = 0.12673, RMSEA = 0.026, GFI = 0.94 และค่า AGFI = 0.91 ซึ่งแสดงว่าแบบจำลองปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ปรับแบบจำลองแล้วมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังแสดงตามภาพที่ 1

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน สรุปได้ ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่ ชีวสังคมของผู้บริหาร ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ความพึงพอใจในงาน และความผูกพันต่ออาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสภาพที่มีความเหมาะสมมาก
2. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง ได้แก่ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่ออาชีพ และความสำเร็จในอาชีพ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวกทั้งหมด และมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นตัวแปรชีวสังคมของผู้บริหาร ปัจจัยเดียวเท่านั้นที่มีค่าสหสัมพันธ์น้อย และมีความสัมพันธ์ทางลบที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับปัจจัยอื่นๆ เลย
3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรทั้ง 5 ประกอบด้วย ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ความพึงพอใจในงาน ความผูกพันต่ออาชีพ และความสำเร็จในอาชีพ ผู้วิจัยได้ปรับจนค่าดัชนีวัดความ

สอดคล้องอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่แสดงว่าเครื่องมือวิจัยมีความตรงเชิงโครงสร้างใช้วัดองค์ประกอบในตัวแปรแฝงของแบบจำลองได้จริง

4. แบบจำลองปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนตามสมมติฐานการวิจัย พบว่า ตัวแปรที่สังเกตได้ในแต่ละตัวแปรแฝงของแบบจำลองตามสมมติฐานการวิจัย เป็นองค์ประกอบจริงตามสมมติฐานการวิจัย

5. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนที่มีการพัฒนาเป็นแบบจำลองทางเลือก พบว่า มีค่าดัชนีความกลมกลืนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

6. การเปรียบเทียบแบบจำลองตามสมมติฐานการวิจัย กับแบบจำลองที่พัฒนาและปรับเป็นแบบจำลองทางเลือก เพื่อยืนยันว่าแบบจำลองที่ผู้วิจัยพัฒนาเป็นแบบจำลองทางเลือกแล้วมีความเหมาะสมและใช้อธิบายความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ได้ดีกว่าแบบจำลองตามสมมติฐานการวิจัย เนื่องจากมีความเหมาะสมสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากกว่าแบบจำลองตามสมมติฐานการวิจัย

อภิปรายผล

มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ชีวิตสังคมของผู้บริหาร

ผลการวิจัยพบว่า ชีวิตสังคมของผู้บริหารซึ่งประกอบไปด้วยวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทางการบริหาร ไม่ส่งผลทางตรงต่อความสำเร็จในอาชีพ ซึ่งไปไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้เนื่อง จากวุฒิการศึกษาอาจจะมีผลต่อการปฏิบัติงานในระยะต้นของการเข้าสู่อาชีพของผู้บริหาร แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไปวุฒิการศึกษาอาจมีความสำคัญน้อยลง เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนสามารถเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาศักยภาพด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการเข้าร่วมประชุมเชิงวิชาการ หรือการเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลให้ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษามีความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้สาเหตุที่ประสบการณ์ทางการบริหารไม่มีผลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ทั้งนี้ เนื่องมาจากในปัจจุบันการแสวงหาความรู้ด้วยการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การสั่งสมความรู้และประสบการณ์ ซึ่งอาจศึกษาค้นคว้าจากตำรา หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาด้วยกัน หรือบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษามีความรู้ มีประสบการณ์ มีความชำนาญการมากขึ้น

ดังนั้นวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทางการบริหารจึงไม่ใช่ตัวแปรที่มีผลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งสอดคล้องงานวิจัย นวลฉวี ประเสริฐสุข (2542, หน้า 5) ที่พบว่า การศึกษาและอายุการทำงานในอาชีพ ไม่ส่งผลทางตรงความสำเร็จในอาชีพ เช่นเดียวกัน แคนนิงส์ (Cannings, 1991, p. 679) และจัดจ์และคณะ (Judge, et al., 1995, p. 502) ที่ทำการศึกษา กับผู้บริหารระดับรองหัวหน้า และระดับกลางในบริษัทต่าง ๆ พบว่า การศึกษาไม่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพ จึงเป็นไปได้ว่า การศึกษาอาจมีผลในระยะเริ่มต้นของการเข้าสู่อาชีพ แต่ในระยะยาวเมื่อเข้ามาสู่อาชีพแล้วก็จะมีผลลดลง

ผลการวิจัยพบว่า ชีวิตสังคมของผู้บริหารซึ่งประกอบไปด้วยวุฒิการศึกษา ส่งผลทางตรงต่อความผูกพันต่ออาชีพเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย โดยสามารถพยากรณ์ความผูกพันต่ออาชีพได้ร้อยละ 9 ทั้งนี้ เนื่องจากวุฒิการศึกษา เป็นตัวบ่งชี้เพียงตัวเดียวเท่านั้นของชีวิตสังคมของผู้บริหาร ที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่ออาชีพ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จะประสบความสำเร็จในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการบริหารโรงเรียน ซึ่งหัวใจของกระบวนการบริหารก็คือ ตัวผู้บริหาร จะต้องเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย แผนงานโครงการต่างๆ ร่วมกับครูและบุคลากรทุกคน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเกิดประสิทธิผลสูงสุดในโรงเรียน ซึ่ง บุชบา จิริงบำรุง, (2549 หน้า 74) ได้ศึกษาพบว่า ลักษณะทางชีวิตสังคมที่ส่งผลต่อความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารที่สำคัญ คือ วุฒิการศึกษา ซึ่งพบว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาสูงมักจะได้รับการเชื่อถือ การยอมรับและความศรัทธาจากผู้ร่วมงาน มีผลต่อความร่วมมือในการทำงานและความสำเร็จในการจัดการของสถานศึกษา เมื่อผู้บริหารสามารถบริหารงานได้ประสบความสำเร็จตนเองก็จะเกิดความรักและความผูกพันกับอาชีพตามมา เมื่อตนเองเกิดความผูกพันกับอาชีพโอกาสในการที่จะทำงานให้บรรลุผลสำเร็จก็มากขึ้น ส่งผลให้ผู้บริหารประสบความสำเร็จในอาชีพตามมา

2. ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองส่งผลทางตรงต่อความพึงพอใจในงาน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย จากผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจพยากรณ์พบว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองส่งผลทางตรงต่อความพึงพอใจในงาน โดยสามารถพยากรณ์ความพึงพอใจในงานได้ ร้อยละ 34 แสดงว่าเมื่อผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองใน 4 ประการ เป็นไปในเชิงบวกทั้งหมด ก็จะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเกิดการยอมรับนับถือตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีความมั่นใจในงานที่ทำ และเชื่อมั่นว่าตนเองนั้นมีความสามารถที่จะทำงานให้สำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี ซึ่งเมื่องานที่ท่วประสบความสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ตนเองก็เกิดความพึงพอใจในงานที่ทำ โดยเมื่อผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษารู้สึกถึงค่ามีคุณค่าต่างๆ ที่มีอยู่ในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญกับงานที่ทำและมีความสามารถในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ตนเองก็จะมีความรู้สึกพึงพอใจในงานที่ทำ สอดคล้องกับ โคร์แมน (Korman, 1968, p. 484) ที่พบว่า บุคคลที่มีความพึงพอใจในงานสูงจะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคคลที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองสูง แต่จะสัมพันธ์กันต่ำในบุคคลที่มีความเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย จากผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจพยากรณ์พบว่า ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองส่งผลทางตรงต่อความสำเร็จในอาชีพ โดยสามารถพยากรณ์ความสำเร็จในอาชีพได้ร้อยละ 25 ทั้งนี้ เนื่องจากความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเป็นการที่ผู้บริหารรู้สึกถึงค่ามีคุณค่าต่างๆ ที่มีอยู่ในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญต่อบุคคลอื่น และมีความสามารถในการกระทำการต่างๆ ได้ประสบความสำเร็จ เมื่อผู้บริหารโรงเรียนบริหารงานได้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ก็จะทำให้มีความพึงพอใจและเห็นคุณค่าในการกระทำนั้นๆ ของตน รู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญได้รับการยกย่องและมีคุณค่า ก็จะส่งผลให้ผู้บริหารเกิดความสำเร็จในอาชีพตามไปด้วย ซึ่ง อติทยา พรชัยเกตุ (2545, หน้า 17) มีความเห็นว่า การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองนั้นจะต้องให้บุคคลได้รับรู้ว่าตนเป็นส่วน

หนึ่งของสังคม มีโอกาสประสบความสำเร็จในสิ่งที่ได้ทำไป มีความเชื่อว่าตนมีคุณค่าและมีโอกาสสร้างคุณค่าขึ้นมาใหม่ได้หากรู้สึกว่าคุณค่าของตนลดลง เมื่อบุคคลได้รับประสบการณ์เหล่านี้อาจจะเป็นเพียงด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านก็จะส่งผลให้ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น

3. ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค

ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ส่งผลทางตรงต่อความพึงพอใจในงาน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย จากผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจพยากรณ์ พบว่า ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ส่งผลทางตรงต่อความพึงพอใจในงาน โดยสามารถพยากรณ์ความพึงพอใจในงานได้ร้อยละ 25 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหาร ที่มีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคสูงจะทำให้มีการมองโลกในแง่ดี มีแรงจูงใจ มีความอดทน มีการรับรู้ว่าคุณค่าตนสามารถควบคุมจัดการเรื่องต่างๆ ได้ สามารถบริหารจัดการกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ให้ผ่านพ้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จะมีผลทำให้ผู้บริหารเกิดความรู้สึกพึงพอใจในงานที่ทำเพราะมีความเชื่อมั่นว่าจะสามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ สอดคล้องกับแนวคิดสฤงะ อภิญญภิบาล (2550, หน้า 10) กล่าวว่า ความสามารถในการเผชิญอุปสรรค หมายถึง ความฉลาดในการทำงานที่ยากให้สำเร็จ ซึ่งก็คือ ความอดทน ความมุ่งมั่น ความตั้งใจจริงในการทำงานต่าง ๆ อันจะนำไปสู่ความพึงพอใจในงาน เช่นเดียวกับ วิจารณ์ ลิขิตเลศล้ำ (2551, หน้า 21) กล่าวว่าความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคเป็นความสามารถของบุคคลในการตอบสนองต่อปัญหา ความทุกข์ยากลำบาก และอุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิต ด้วยจิตใจที่เข้มแข็ง ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคปัญหาที่เผชิญ และคิดว่าอุปสรรคเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการก้าวสู่ความสำเร็จ ที่ส่งผลต่อไปยังความพึงพอใจในงานต่อไป

ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ส่งผลทางตรงต่อ ความสำเร็จในอาชีพ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย จากผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจพยากรณ์ พบว่า ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ส่งผลทางตรงต่อความสำเร็จในอาชีพ โดยสามารถพยากรณ์ความสำเร็จในอาชีพได้ร้อยละ 35 ทั้งนี้ เนื่องจากลักษณะอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เป็นงานอาชีพที่มีการปฏิบัติงานที่หลากหลาย และครอบคลุมกระบวนการบริหารงานของโรงเรียน จึงจำเป็นต้องใช้ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค เพราะจะทำให้ผู้บริหารนั้นมีแรงจูงใจ มีความอดทน มีการรับรู้ว่าคุณค่าตนสามารถควบคุมจัดการเรื่องต่างๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ สโตลทซ์ (Stoltz, 1997, p. 67) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรคสามารถนำมาใช้พยากรณ์ความสำเร็จของสิ่งต่างๆ และผลการปฏิบัติงานอีกด้วย โดยผู้บังคับบัญชา ก็เปรียบเสมือนกลุ่มนักบินเขา คนกลุ่มนี้จะมองปัญหาว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย และชอบที่จะเผชิญและแก้ปัญหา นั้น ยิ่งมีความยากลำบากมากก็ยิ่งตื่นเต้น มุ่งหน้าต่อไปอย่างไม่ลดละ ซึ่งหากผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน มีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคสูงจะทำให้มีการมองโลกในแง่ดี มีแรงจูงใจ มีความอดทน มีการรับรู้ว่าคุณค่าตนสามารถควบคุมจัดการเรื่องต่างๆ ได้ หลีกเลี่ยงการตำหนิตนเอง พิจารณาอุปสรรค ความล้มเหลว ความยากลำบาก หรืองานที่ยากเป็นสิ่งที่ท้าทายที่จะจัดการให้ลุล่วง จะมุ่งสู่ความสำเร็จอย่างไม่ย่อท้อเหล่านี้จะมีผลทำให้ผู้บริหารประสบความสำเร็จในอาชีพการงาน นอกจากนี้ผลการวิจัยพบข้อมูลใหม่ว่า ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ส่งผลทางตรงต่อความผูกพันต่ออาชีพ และส่งผลทางอ้อมไปยังความสำเร็จในอาชีพ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

การวิจัย และจากผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจพยากรณ์ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคมีอิทธิพลต่อความผูกพันในงาน โดยสามารถพยากรณ์ความผูกพันในงานได้สูงถึงร้อยละ 47 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค ซึ่งในการบริหารงานโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ที่ผู้บริหาร สามารถควบคุมตนเองให้ผ่านพ้นเหตุการณ์ที่ยากลำบาก หรืออุปสรรคไปได้ สามารถตัดสินใจได้ว่าตนเองจะต้องปฏิบัติต่อเหตุการณ์นั้นอย่างไร ซึ่งเมื่อตนเองสามารถควบคุมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ตนเองจึงมีความรู้สึกผูกพันต่ออาชีพที่ทำ เป็นความรู้สึกผูกพันที่มีอารมณ์ยึดมั่น มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะอยู่ในอาชีพนี้ และรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งและเกี่ยวข้องกับอาชีพ

ดังนั้น จึงมีความเป็นไปได้สูงที่งานวิจัยเกิดข้อค้นพบใหม่ว่า ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคมีอิทธิพลทางตรงต่อความผูกพันในอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่สโตลท์ (Stoltz, 1997, p. 67) ได้ กล่าวว่า ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค สามารถนำมาใช้พยากรณ์ความสำเร็จของสิ่งต่าง ๆ และผลการปฏิบัติงานอีกด้วย โดยผู้บังคับบัญชาที่เปรียบเสมือนกลุ่มนักบินเขา คนกลุ่มนี้จะมองปัญหาว่าเป็นสิ่งที่ท้าทายและชอบที่จะเผชิญและแก้ปัญหา นั้น ยิ่งมีความยากลำบากมากก็ยิ่งตื่นเต้น มุ่งหน้าต่อไปอย่างไม่ลดละ จึงมักจะประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานสูง

4. ความพึงพอใจในงาน

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจในงาน ส่งผลทางตรงต่อความผูกพันต่ออาชีพ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย จากผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจพยากรณ์ พบว่า ความพึงพอใจในงานส่งผลทางตรงต่อความผูกพันต่ออาชีพ โดยสามารถพยากรณ์ความผูกพันต่ออาชีพได้ร้อยละ 25 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีความพึงพอใจภายใน และมีความพึงพอใจภายนอกงานนั้น จะทำให้ตนเองเกิดความรู้สึกพึงพอใจในงานที่ตนทำอยู่ เมื่อผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีความพึงพอใจในงานที่ทำย่อมเกิดเป็นความผูกพันต่ออาชีพ ที่ตนได้ปฏิบัติอยู่ในทางตรงกันข้าม หากผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีระดับความพึงพอใจในงานต่ำก็就会有ความผูกพันในอาชีพต่ำตามไปด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ เคมิส (Chemiss, 1991, p. 419) ที่พบว่า ความพึงพอใจในงานเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันในอาชีพ เช่นเดียวกับงานวิจัยของสีการัน (Sekaran, 1989, p. 347) ที่ศึกษาความพึงพอใจในงานของพนักงานธนาคารกับความผูกพันในงานและความรู้สึกได้ถึงความสามารถที่มี ผลที่ได้จากการวิจัยพบว่า ความผูกพันในงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้สึกได้ถึงความสามารถที่มีและความพึงพอใจในงาน

ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจในงานส่งผลทางตรงต่อความสำเร็จในอาชีพ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย จากผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจพยากรณ์ พบว่า ความพึงพอใจในงานส่งผลทางตรงต่อความสำเร็จในอาชีพ โดยสามารถพยากรณ์ความสำเร็จในอาชีพได้ร้อยละ 22 แสดงว่า เมื่อผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีความพึงพอใจในงานที่ได้ปฏิบัติอยู่ ก็จะทำให้ตนเองมีโอกาสแสดงศักยภาพออกมาได้อย่างเต็มที่ ทำให้ผลงานที่ทำสำเร็จและเป็นผลดี ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าในการทำงานต่อไป อันก่อให้เกิดความสำเร็จในอาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของกวินอำไพพงษ์ (2543, หน้า 80) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ความ

ผูกพันในอาชีพ ความพึงพอใจในงาน และความสำเร็จในอาชีพของครูโรงเรียนเอกชน พบว่า ความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในอาชีพของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

5. ความผูกพันต่ออาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า ความผูกพันต่ออาชีพส่งผลทางตรงต่อความสำเร็จในอาชีพ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย โดยสามารถพยากรณ์ความสำเร็จในอาชีพได้เพียงร้อยละ 4 จากผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบด้านความผูกพันอันเนื่องมาจากการยอมรับและความผูกพันอันเนื่องมาจากหน้าที่เท่านั้นที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรอยู่ในระดับสูง แต่องค์ประกอบด้านความผูกพันอันเนื่องมาจากการลงทุน พบว่า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ในระดับที่น้อยมาก จึงส่งอิทธิพลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับความสำเร็จในอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กวิน อำไพพงษ์ (2543 หน้า 56) ที่พบว่าองค์ประกอบด้านความผูกพันอันเนื่องมาจากการยอมรับและความผูกพันอันเนื่องมาจากหน้าที่ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จในอาชีพ แต่ความผูกพันอันเนื่องมาจากการลงทุนไม่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในอาชีพ แสดงว่าความผูกพันต่ออาชีพทั้งหมดไม่ได้หมายความว่าไม่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพ แต่ที่ผลการวิจัยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติก็เพราะองค์ประกอบด้านความผูกพันอันเนื่องมาจากการลงทุนที่ทำให้ค่าเฉลี่ยของตัวแปรไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากแบบจำลองปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค รองลงมา คือ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง และความพึงพอใจในงาน ดังนั้น สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน รวมทั้งสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ควรส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนใน 3 ลำดับดังกล่าว เป็นสำคัญ

2. จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อความพึงพอใจในงาน ได้แก่ ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค รองลงมา คือ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ดังนั้น ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนมีความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค โดยการให้ผู้บริหารได้รับรู้ถึงความสำคัญและระดับความสามารถของตนเองว่าอยู่ในระดับใด รวมถึงควรส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองให้เกิดแก่ตัวผู้บริหาร อันจะนำไปสู่ความพึงพอใจในงานต่อไป

3. จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อความผูกพันต่ออาชีพ ได้แก่ ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค รองลงมา คือ ความพึงพอใจในงาน และชีวิตสังคมของผู้บริหาร ดังนั้น องค์การหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเสริมสร้างให้ผู้บริหารพัฒนาตนเองใน 3 ลำดับดังกล่าว เป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มี ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่า

อุปสรรคเป็นหลัก ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความอดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น มีความพยายามมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน เต็มใจทำงาน เพื่อความสำเร็จขององค์กรอย่างแท้จริง อันจะส่งผลให้ตนเองเกิดความรัก และความผูกพันต่ออาชีพได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบวิธีการพัฒนา หรือชุดฝึกอบรม ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยอาจใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา หรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อเป็นโปรแกรมนำไปสู่การยกระดับความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาต่อไป

2. ควรมีการศึกษาแบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง และ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนต่อไป

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

เอกสารอ้างอิง

- กวิน อำไพพงษ์. (2543). *ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ความผูกพันในอาชีพ ความพึงพอใจในงาน และความสำเร็จในอาชีพของครูโรงเรียนเอกชน*. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นวนจวี ประเสริฐสุข. (2542). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพของผู้บริหารสตรีในธนาคารพาณิชย์ไทย*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุษบา จริงบำรุง. (2549). *ปัจจัยในการจัดการสู่ความสำเร็จตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา*. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 มกราคม-มิถุนายน. หน้า 73-74.
- วิภาวรรณ ลิขิตเลิศล้ำ. (2551). *ความสามารถในการเผชิญปัญหาและฝ่าฟันอุปสรรคปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคม และปัจจัยลักษณะทางชีวสังคมที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สินันทรา สุขสวัสดิ์. (2550). *ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพเชิงอัตนัยของหัวหน้างานสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยของรัฐ เขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุกะ อภิญาภิบาล. (2550). *ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยบางประการกับความสามารถในการเผชิญอุปสรรคของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อติตยา พรชัยเกตุ. (2545). *ผลของการบำบัดด้วยหนังสือต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กพิการโรงเรียนศรีสังวาล*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตเวชศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Cannings, K. (1991). An Interdisciplinary Approach to Analyzing the Managerial Gender Gap. *Human Relations*. 44(7), 679-695.
- Chemiss, C. (1991). Career commitment in human service professionals: A biographical study. *Human Relations*, 44(5), 419-437.
- Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1999). *Some Clarifications and Recommendations on Fit Indices*. Retrieved June 2, 2007, from [http:// www. loa.pdx.edu/](http://www.loa.pdx.edu/)
- Judge, T. A., Cable, D. M., Boudreau, J. W., & Bretz, R. D. (1995). An empirical investigation of the predictions of executive career success. *Personal Psychology*. 48(3), 485-519.

- Koman, A. K. (1968). Task success, task popularity, and self-esteem as influences on task linking. *Journal of Applied Psychology*, 52, 484-490.
- Sekaran, U. (1989). Paths to the Job Satisfaction of Bank Employees. *Journal of Organization Behavior*. 10(4), 347-359.
- Stoltz, P. G. (1997). *Adversity Quotient: Turning Obstacles into Opportunities*. New York: John Wiley & Sons.

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

